КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ

Архітектурний факультет

дизайну

(назва випускової кафедри)

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
ДО КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ ВИПУСКНОЇ РОБОТИ
НА ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ
БАКАЛАВРА ДИЗАЙНУ

на тему:
Дизайн інтер‘єрів та умеблювання житла для людини з інвалідністю

Сіракова Діана Володимирівна

(прізвище, ім’я та по батькові здобувача повністю)

Київ 2024 р.

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ

Архітектурний факультет

дизайну

(назва кафедри)

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри
Юлія ТРЕТЯК
_____
„___”_____20___року

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
ДО КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ ВИПУСКНОЇ РОБОТИ
НА ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ
БАКАЛАВРА ДИЗАЙНУ

на тему:

Дизайн інтер‘єрів та умеблювання житла для людини з інвалідністю

(назва)

Виконала Сіракова Діана Володимирівна

(прізвище, ім’я та по батькові повністю)

022 Дизайн

(спеціальність)

Інтер’єр та обладнання

(освітня програма)

Групи ДН-20-2

Керівник к.філос.н. Бець С.М,

(прізвище та ініціали)

(вчене звання, науковий ступінь)

Ідентичність підтверджую

Київ 2024

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ

Факультет Архітектурний
Кафедра ДИЗАЙНУ
Освітньо-кваліфікаційний рівень Бакалавр
Галузь знань 02 «Культура і мистецтво»
(шифр і назва)
Спеціальність 022 «Дизайн»
(шифр і назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан архітектурного факультету
_____д.т.н., проф. О.В. Кащенко
«___»_____2024 року

З А В Д А Н Н Я
для ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ ВИПУСКНОЇ РОБОТИ
НА ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ
бакалавра дизайну

Сіракова Діана Володимирівна
(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи: Дизайн інтер'єрів та умеблювання житла для людини з інвалідністю
2. Керівник роботи Бець Світлана Миколаївна, к.філос.н. ,
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом вищого навчального закладу від «11» квітня 2024 року № 648/2
3. Термін виконання студентом роботи *12.02.2024 – 18.06.2024 р.*
4. Вихідні дані до роботи *Ситуаційний план, схема генерального плану, плани поверху, фасади, розрізи архітектурного об'єкту*
5. Зміст пояснювальної записки за розділами:
I. Аналіз теоретичних та нормативних джерел, проєктної практики.
II. Дизайн інтер'єру.
III. Дизайн елементу меблів (обладнання) в інтер'єрі.
Список використаних джерел.
6. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)
Ситуаційний план та схема генплану розміщення ділянки будівлі; плани, розрізи фасади та перспективні зображення будівлі, в якій розробляється інтер'єрне

рішення; опорний (обмірний) план приміщення(нь); план демонтажу і монтажу конструкцій; план приміщення з розміщенням меблів, розгортки стін, розріз, план стелі з елементами освітлення, деталі, паспорт оздоблення; проєкт елементу меблів (обладнання): ортогональні види, розріз, вузли, специфікація елементів вузлів, 3-D модель, ергономічна схема, зображення в кольорі та матеріалі.

7. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
1	*Керівник к.філос.н. Бець С. М.*		
2	*Керівник к.філос.н. Бець С. М.*		
3	*Керівник к.філос.н. Бець С. М.*		

8. Дата видачі завдання *12.02.2024 року*

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів роботи	Термін виконання етапів роботи	Примітка
1	*Видача завдання*	*12.02.2024*	
2	*Збір матеріалу*	*12.02. –12.03.2024*	
3	*Виконання клаузури*		
4	*Розробка ескізу, пояснювальної записки - І розділу*	*13.03. –23.04.2024*	
5	*Оцінка ескізу*	*23.04.2024*	
6	*Подальша розробка пояснювальної записки, графічної частини і роботи в матеріалі*	*24.04. –05.06.2024*	
7	*Перевірка роботи на відсутність плагіату*	*06.06 – 07.06.2024*	
8	*Передзахист, допуск до захисту*	*12.06. –13.06.2024*	
9	*Підготовка презентації і доповіді, друкування роботи*	*13.06. –15.06.2024*	
10	*Захист роботи*	*18.06. –26.06.2024*	

Студент_____ _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

Керівник роботи_____

ЗМІСТ ПОЯСНЮВАЛЬНОЇ ЗАПИСКИ

ВСТУП 6

РОЗДІЛ 1. ОСОБЛИВОСТІ ПРОЄКТУВАННЯ ІНТЕР'ЄРУ ЖИТЛА ДЛЯ ЛЮДИНИ З ІНВАЛІДНІСТЮ 8

1.1. Аналіз теоретичної джерельної бази. Дослідження та вивчення аналогів 8

1.2. Нормативні вимоги проєктування інтер'єрного середовища 16

Висновки до розділу 1 28

РОЗДІЛ 2. ЗАСОБИ І ПРИЙОМИ ФОРМУВАННЯ ІНТЕР'ЄРУ 29

2.1. Вихідні дані 29

2.2. Концепція інтер'єру 32

2.3. Функціонально-технологічне і об'ємно-просторове рішення інтер'єру приміщення 33

2.4. Композиційне і просторове рішення інтер'єру приміщення 38

2.5. Меблі та обладнання 44

РОЗДІЛ 3. ДИЗАЙН-РОЗРОБКА ЕЛЕМЕНТУ ІНТЕР'ЄРУ 46

3.1. Аналоги 46

3.2. Функціонально-технічні особливості 48

ВИСНОВКИ 51

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ 54

ВСТУП

Актуальність теми. В Україні, як і в кожній країні світу, є численна кількість осіб, яка має ту чи іншу інвалідність. Проте навіть на сьогодні люди з інвалідністю мають різні потреби та зіштовхуються з труднощами стосовно доступності та інтеграції в суспільстві. Отже, питання щодо вдосконалення та поліпшення умов існування у повсякденному житті людей з інвалідністю все ще є актуальним.

Оскільки в Україні продовжуються військові дії, з кожним днем людей з інвалідністю стає все більше як серед мирного населення, так і серед військових. Тому щоб допомогти їм швидше адаптуватись та звикнути до нових умов існування, необхідно вміти правильно проєктувати те середовище, у якому вони перебуватимуть найчастіше, а саме – житло. Таке раціонально сплановане житло допоможе забезпечити комфорт та доступність, що, зі свого боку, полегшить повсякденне життя цих людей.

Позитивним є те, що зараз можна спостерігати певний прогрес у проєктуванні житла для осіб з інвалідністю. Але ще залишаються деякі питання у повноцінній доступності, де потрібно враховувати потреби цих людей. Хоч цей процес вдосконалення ще буде тривати й надалі, але вже зараз можна сприяти покращенню ситуації з безбар’єрністю.

Об’єктом дослідження є інтер’єр приватного одноповерхового будинку, який планується адаптувати для людини з інвалідністю.

Предметом дослідження є процес розробки дизайн-проєкту інтер'єру житла для людини з інвалідністю, у якому увага зосереджується на самому процесі планування та створення адаптивного інтер'єру, який враховує потреби, зручність, безпеку та комфорт людини з інвалідністю.

Мета роботи: розробка оптимального естетичного дизайну інтер'єру житла, який відповідає потребам, зручності та безпеці людини з інвалідністю, та вдосконалення адаптивних й інклюзивних підходів у сфері дизайну.

Методи дослідження: аналіз літературних джерел та нормативних вимог щодо проєктування інтер’єрного середовища для осіб з інвалідністю, порівняльний

аналіз аналогів, систематизація та узагальнення отриманих даних, розробка концепцій дизайну з використанням комп'ютерного моделювання та ручного малювання.

Завдання дослідження:

- проаналізувати нормативні вимоги щодо проєктування середовища для людини з інвалідністю;
- дослідити наукові та літературні джерела за обраною темою;
- визначити особливості при проєктуванні житла для осіб з інвалідністю;
- порівняти світовий та український досвід проєктування даного типу житла за обраною темою;
- створити концепцію дизайну інтер’єру житла з урахування технічного завдання;
- розробити дизайн-проєкт інтер’єру житла та елементу меблів для людини з інвалідністю.

Практична цінність: розроблений дизайн-проєкт може бути як основа для реальних майбутніх проєктів інтер’єру житла для людини з інвалідністю.

Ключові слова: дизайн-проєкт, інтер’єр, житло, людина з інвалідністю, адаптивний дизайн, безбар’єрність, мобільність, універсальний дизайн, інклюзивний дизайн.

РОЗДІЛ 1. ОСОБЛИВОСТІ ПРОЄКТУВАННЯ ІНТЕР'ЄРУ ЖИТЛА ДЛЯ ЛЮДИНИ З ІНВАЛІДНІСТЮ

1.1. Аналіз теоретичної джерельної бази. Дослідження та вивчення аналогів

Інвалідність – поняття багатогранне і в кожну епоху сприймалося людьми по-різному. З давніх часів людей з інвалідністю вважали як таких, які мають меншу цінність, адже для них необхідно створити спеціальні умови для утримання та постійно забезпечувати спеціалізований догляд. Через наявний тиск у суспільстві та невраховування особливих моментів при проєктуванні будь-якого середовища, такі люди були змушенні постійно перебувати у своєму житлі [1; с.19].

Проте у другій половині 20 століття ситуація покращується завдяки виникненню спеціальних програм, які соціально забезпечують та підтримують маломобільну групу населення. Тобто, можна побачити, як у суспільстві змінюється система поглядів, а на державному рівні з'являються закони, у яких звертають увагу на розробку «доступного та безбар'єрного дизайну», завдяки якому усуваються різноманітні перешкоди для осіб з інвалідністю [1; с.30].

Оскільки відбувалося більш глибоке усвідомлення інвалідності не просто як переліку певних фізичних або психологічних обмежень людини, у філософії дизайну виникають нові підходи, в яких основним принципом є врахування потреб усіх користувачів. Тому з часом ця філософія закріпилася на міжнародному рівні та заснувала концепцію «універсального дизайну».

Необхідно розуміти різницю між «інклюзивним» та «універсальним» дизайном. Інклюзивний дизайн спрямовує увагу на розробку середовище лише для осіб з інвалідністю, у той час як універсальний дизайн закликає враховувати потреби не лише осіб з інвалідністю, але й звичайних людей.

Отже, «універсальний дизайн» (або «дизайн для всіх») є базовою складовою при розробці та проєктуванні навколишнього середовища, житла та громадських споруд, транспортних засобів, технологій та будь-яких речей, щоб ними могли користуватись якомога більша кількість людей, незважаючи на те, чи мають вони

інвалідність, чи ні. Такий дизайн повинен бути інтуїтивно зрозумілим усім та підходити більшості, без додаткової адаптації [1; с.128].

Насправді ще з первісних часів люди намагались змінювати об'єкти з метою задоволення певних потреб. Для створення раціонального дизайну предметів або середовища, який би найкраще виконував свої функції, враховуються особисті вподобання та антропометрія людей, для досягнення ергономічності та підвищення комфорту людини.

У минулому сторіччі після світових війн суспільство все більше звертало увагу на людей, які отримували поранення та інвалідність через бойові дії. Тому почало зростати бажання вдосконалювати дизайн та робити його «дизайном, в центрі якого – користувач». Можна помітити, що з 70-хх років ці зміни переважно відбувались у Сполучених штатах Америки, особливо завдяки таким архітекторам як Майкл Біднер та Рон Мейс. Також, окрім цих архітекторів, були й промислові дизайнери, які наполягали на прийнятті резолюції щодо того, аби у своїх роботах дизайнери обов'язково враховували фактор інвалідності [1; с.130].

Майкл Біднер звернув увагу на те, що необхідна нова концепція доступності, яка повинна бути більш універсальною для охоплення більшої кількості людей з різними фізичними та функціональними обмеженнями, задовольняючи їхні потреб.

Проте чи не найбільше цю проблему та важливість її вирішення розумів архітектор Рон Мейс, який ще з дитинства захворів поліомієлітом та впродовж свого життя перебував в інвалідному візку. Він робив важливі внески в дизайні доступності та домігся введення в штаті Північна Кароліна Принципів доступності (1973 р.) на законодавчому рівні. І ці принципи, зі свого боку, стали прикладом та моделлю для інших країн. Саме Мейс ввів термін «універсальний дизайн», зауваживши, що «універсальний дизайн не є новою наукою, стилем або чимось унікальним. Він вимагає лише усвідомлення необхідності ринкових відносин і поміркованого підходу, щоб зробити все, що ми проєктуємо і виробляємо, таким, щоб цим повною мірою могла користуватися кожна людина».

Люди з інвалідністю, які пересуваються на колісних кріслах, щоденно можуть стикатися з різними типами перешкод у повсякденному житті. Наприклад, незручними можуть бути перепади висот на підлозі та наявність сходів; замалі дверні отвори по ширині, через що навіть проїзд може бути неможливим; об'єкти користування можуть розміщуватися занадто високо тощо [3; с.121].

Тому при проєктуванні та облаштуванні середовища потрібно врахувати ці та інші особливості, аби знизити ймовірність виникнення незручностей.

Отже, для забезпечення комфорту як і для людини з інвалідністю, так і для звичайної людини, важливо враховувати такі моменти [4; с.16]:

- різні конструкції та їх елементи повинні мати відповідну висоту та розташовуватися в зоні комфортної досяжності. Наприклад, висота дверних ручок, вимикачів освітлення тощо;
- на підлозі не повинно бути ніяких перешкод;
- дверні прорізи повинні мати достатню ширину та висоту, аби можливо було комфортно проїхати на колісному кріслі;
- спеціально облаштувати сантехнічні приміщення (ванна, душова, туалет) за допомогою поручнів та іншого обладнання.

Дослідження аналогів

Першим аналогом є «CLAYWOOD HOUSE» від Ayre Chamberlain Gaunt [13]. Британська архітектурна студія Ayre Chamberlain Gaunt розробила проєкт двоповерхового будинку в Гемпширі для багатодітної сім'ї, один член якої користується колісним кріслом. Для архітекторів було важливо розробити доступний простір, який полегшить життя людині з інвалідністю, проте щоб якість дизайну залишилась на гідному рівні.

У цьому проєкті кожна кімната розроблена таким чином, щоб бути доступною та функціональною для пенсіонерки Джо Райт, яка стала користувачкою інвалідного візка після отримання травми хребта.

Будинок має своєрідну скульптурну форму, яка складається з двох об’ємів: цокольного поверху зі світлими стінами з фактурної цегли та першого поверху з обробленим чорним деревом, який виступає над кінцями нижнього блоку.

На першому поверсі розміщені житлові приміщення, які поєднані разом у південній частині будівлі із заскленою стіною. Саме тут розміщені п’ять спалень та невеликий домашній офіс. У північній частині розташовані спеціалізовані приміщення, які також включають плавальний басейн та кабінет терапії.

а)

б)

в)

г)

д)

Рис. 1.1. Будинок Клейвуд [13]: а) екстер’єр будинку; б) матеріали фасаду будинку; в) інтер’єр кухні; г) інтер’єр санвузлу; д) план цокольного та першого поверхів

У всьому будинку передбачені такі доступні елементи, як рівні пороги, дуже широкі коридори, доступ до ліфта та спеціальні меблі.

Як пояснюють архітектори, що хоч будинок містить багато спеціалізованих предметів та автоматизації, проте більша частина дизайну була спрямована на те, аби речі були в правильних місцях та встановлені на відповідній висоті.

Насправді правильним є рішення того, аби кожне приміщення у будинку було доступним для людини з інвалідністю. Оскільки кожну кімнату у житлі необхідно обслуговувати, повинна бути можливість це робити навіть людині у колісному кріслі. Тому потрібно передбачати відповідні розміри проходів та меблів у кожній зоні будинку, що і буде передбачено у цьому проєкті.

У процесі роботи над даним дизайн-проєктом було запозичено принцип широкого проходу, аби людині на колісному кріслі було комфортно переміщуватись без зайвих перешкод на шляху.

Оскільки в аналогу використана нейтральна кольорова гама, у проєкті також використовуватимуться нейтральні та природні відтінки таких кольорів як бежевий, коричневий тощо.

Наступним аналого є «Casa Genaro» від S_estudio [21]. Аргентинська фірма S_estudio спроєктувала будинок для родини з сином, який має інвалідність та користується колісним кріслом. Будинок був побудований за традиційною системою кладки з оштукатурених керамічних блоків, які пофарбовані в білий колір. Кожен об’єм накриває скатний металевий дах.

Зайшовши у будинок, можна перейти в широкий центральний коридор, який освітлюється мансардними вікнами. Вздовж цього коридору було сплановано інші приміщення: з одного боку розташовуються спальні, ігрова кімната та домашній офіс; з іншого боку – відкрита кухня з їдальнею та вітальнею. Саме ця друга зона доступна до критого внутрішнього двору.

а)

б)

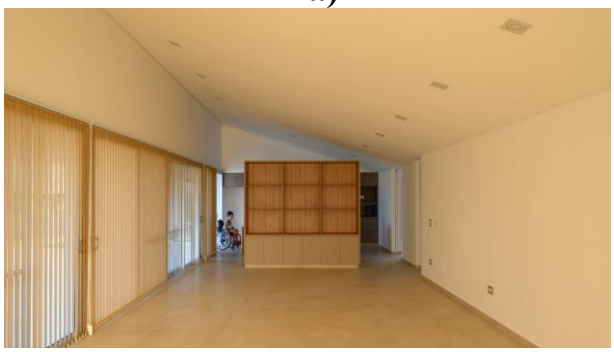

в)

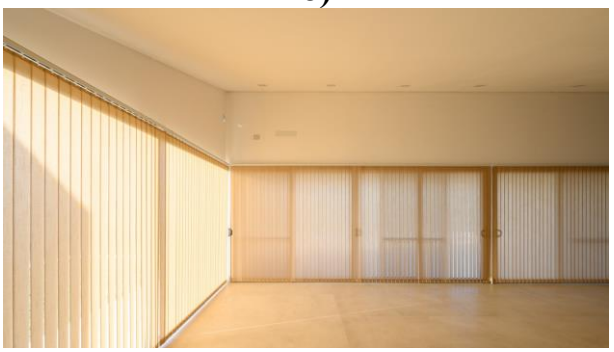

г)

д) **е)**

Рис. 1.2. Будинок Casa Genaro [21]: а) фасад будинку; б) інтер’єр кухні; в) інтер’єр приміщення; д) інтер’єр коридору; е) план поверху з меблями

Архітектори передбачили систему розсувних та складних штор, які модулюють денне світло та забезпечують конфіденційність. Серед інших елементів інтер’єру є гладка керамічна підлога, широкі пороги та обмежені перегородки.

Можна побачити, що у цьому аналозі архітектори передбачили широкі проходи, що забезпечує вільне пересування людини на колісному кріслі, що також є вдалим рішенням.

Ще одним прикладом житла для людей з інвалідністю є «Loft MM» від C.T. Architects [24]. Компанія C.T. Architects розробила проєкт переобладнання квартири 80 м^2 у Білзені, Бельгія, для людей з інвалідністю, які користуються колісним кріслом. Раніше приміщення використовувалось як склад для багатоквартирного будинку, проте архітектори адаптували простір для проживання з функціональними елементами.

а) **б)** **в)**

г) **д)**

Рис. 1.3. Квартира Loft MM [24]: а) вхідна зона з коридором; б) вітальня з видом на коридор; в) відкрита робоча кухонна поверхня; г) закрита робоча кухонна поверхня; д) спальня з об’єднаним ліжком-будуарним столиком

У квартирі є світла вітальня та обідня зона, які з’єднуються зі спальнею та коридором. Коридор зроблений досить широкий, щоб зручно розмістити інвалідний колісний візок.

а) **б)**

Рис. 1.4. Квартира Loft MM [24]: а) інтер’єр вітальні з функціональним обіднім столом; б) душова

Цікаво, що автори розробили обідній стіл, у якому додатково вбудовані функціональні полиці, а ліжко в спальні функціонує як письмовий стіл з місцем для зберігання речей.

Для підкреслення спокійної атмосфери квартири, були обрані відповідні матеріали та оздоблення, а текстурована підлога та двері додають ще більше тепла й тактильності.

1.2. Нормативні вимоги проєктування інтер’єрного середовища для людей з інвалідністю

Перед проєктуванням будь-якого середовища необхідно розуміти для кого та для чого воно проєктується. Оскільки приміщення розроблюватимуться для людини з інвалідністю у кріслі колісному, необхідно проаналізувати антропометричні особливості людини у положенні сидячи та габарити самого колісного крісла.

Отже, проаналізувавши габарити та ергономічні особливості людини у такому кріслі та самого колісного крісла, можна визначити що:

- висота середньостатистичного колісного крісла становить від 900 до 1100 мм, довжина – 1250 мм, ширина – 600-700 мм;
- висота підлокітників від підлоги сягає 700-750 мм, а висота колеса крісла становить 450-500 мм;

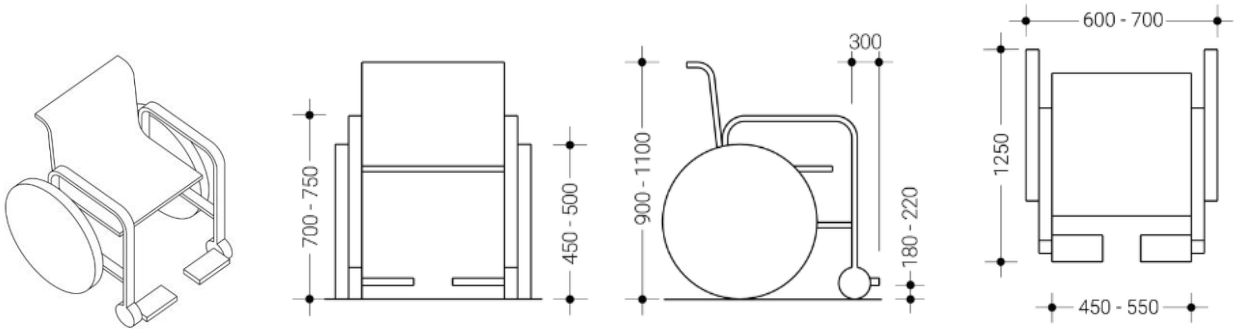

Рис. 1.5. Габарити крісла колісного [7]

- висота від підлоги до верху голови людини у сидячому положенні у середньому становить 1330 мм, а висота точки зору людини сягає приблизно 1090-1290 мм;
- ширина людини разом з колісним кріслом займає 800 мм, а довжина – 1220-1270 мм;

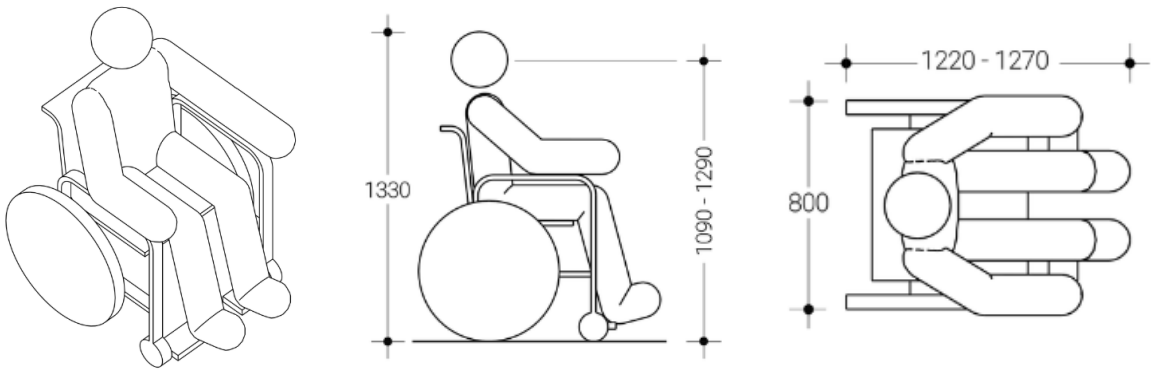

Рис. 1.6. Габарити крісла колісного з людиною [7].

- радіус обороту колісного крісла сягає 750-800 мм. Отже, діаметр кола, в яке вписується це крісло, становить 1500-1600 мм;

- якщо на кріслі колісному зробити оберт на 360 °, діаметр кола, в яке вписується цей оберт, становить 1800-1830 мм;

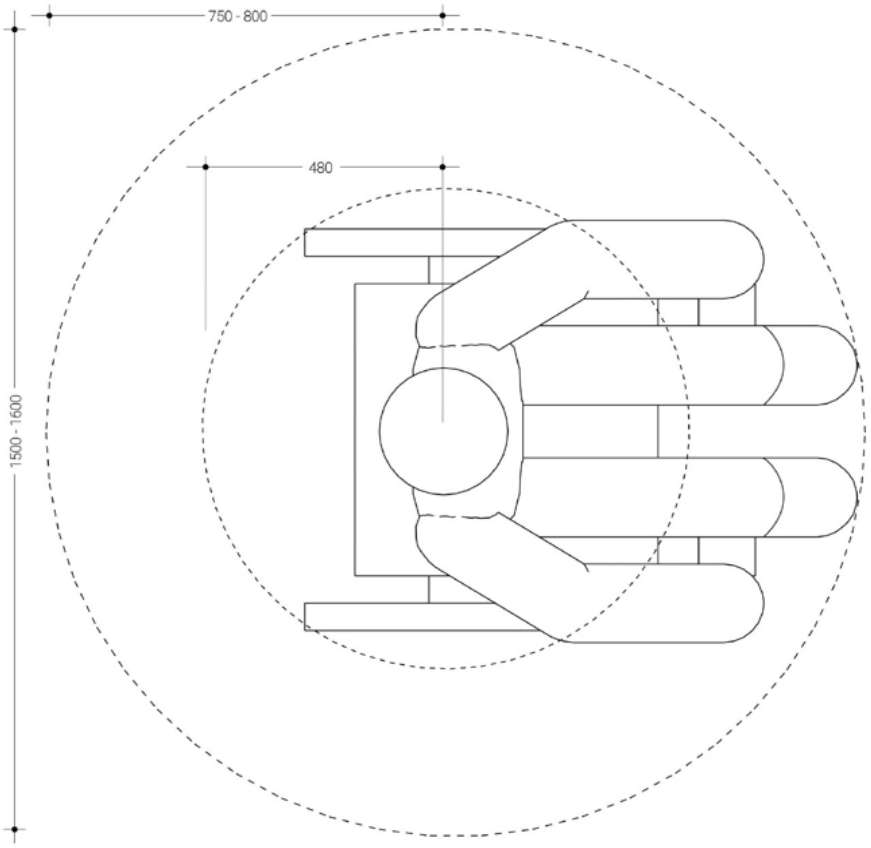

Рис. 1.7. Радіус оберту крісла колісного [7].

Також важливо враховувати вертикальні та горизонтальні зони досяжності кінцівок особи з інвалідністю на кріслі колісному:

- висота від підлоги до верху піднятої руки людини сягає максимум 1830 мм;
- висота точки, до якої комфортно може дотягнутись рука – 1220 мм;
- при нахилу вперед довжина від корпусу людини до точки, до якої тягнеться рука, повинна бути максимум 1320 мм;
- якщо рука тягнеться вбік, то висота руки від підлоги буде трохи менша, а саме 1170 мм. При тому, що довжина від плеча до кінчика пальців людини сягає 610 мм.

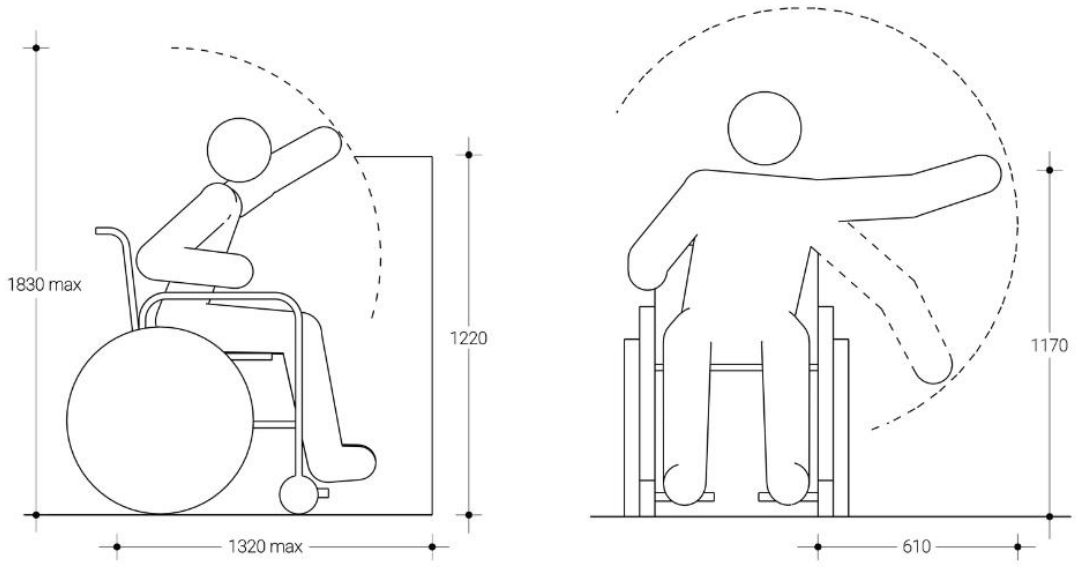

Рис. 1.8. Вертикальні та горизонтальні зони досяжності [7].

Нормативні вимоги щодо інтер'єру. Кухня є одним з важливих приміщень житла, де потрібно досконально враховувати усі нормативні вимоги, особливо для осіб з інвалідністю. При проєктуванні кухні важливо враховувати її розміри. Якщо кухня має однобічне розташування обладнання, вона повинна становити не менше ніж 2,3 м. Якщо ж обладнання має двобічне або кутове розміщення, тоді її ширина повинна бути не менше ніж 2,9 м [15; с.2].

Також кухні потрібно оснащувати електроплитами, бо така плита монтується лише в стільницю. А під стільницею обов'язково повинен бути простір, аби туди змогло заїхати колісне крісло.

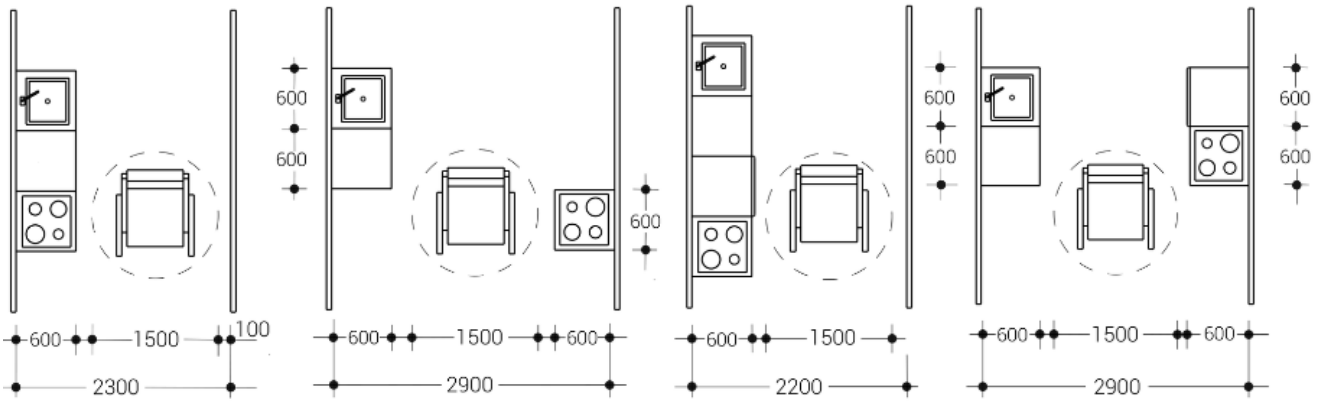

Рис. 1.9. Планувальні рішення кухні для осіб з інвалідністю на колісних кріслах [7].

Обладнання кухні. На кухні є прийнятним стандартна ширина секції, яка становить 600 мм. Враховуючи розмір колісного крісла, висота нижнього краю стільниці повинна бути в діапазоні 700-850 мм, а сама стільниця може бути товщиною 100 мм.

На відміну від стандартної висоти фартуха кухні 600 мм, для кухні цього об'єкту проєктування фартух повинен становити 300 мм. Така висота є зручною при користуванні верхніми шафами і щоб людина могла дотягнутись по полиць. Щодо верхніх шаф, то їхні габарити становлять 600 мм за висотою та 280-300 мм за глибиною. Глибина самої кухні відповідає 580 мм.

Між протилежними фасади шаф, краями стільниці або стінами відстань становить 1000 мм, окрім П-подібної кухні, де необхідна відстань варіюється у межах 1500 мм.

Робочим місцем також може бути невеликий обідній стіл, а якщо кухня невеликих розмірів, тоді додатковим робочим місцем можна зробити відкидний стіл, прикріплений до стіни.

Додатковими рекомендаціями при проєктуванні кухні також є [15; с.2]:

- П-подібні ручки для більш зручного користування;
- монтування висувних механізмів та подібних систем (висувні лотки або полиці для зберігання);
- встановлення тримачів для посуду, які кріпляться з внутрішньої сторони дверцят шафи;
- біля плити розмістити мінімум 600 мм термостійкої стільниці, на яку користувач може ставити гарячий посуд;
- якщо можливо, встановити подвійну неглибоку раковину. Бажано, аби зливний отвір був позаду, щоб легше було дістатися та мати простір для ніг навколо смітника.

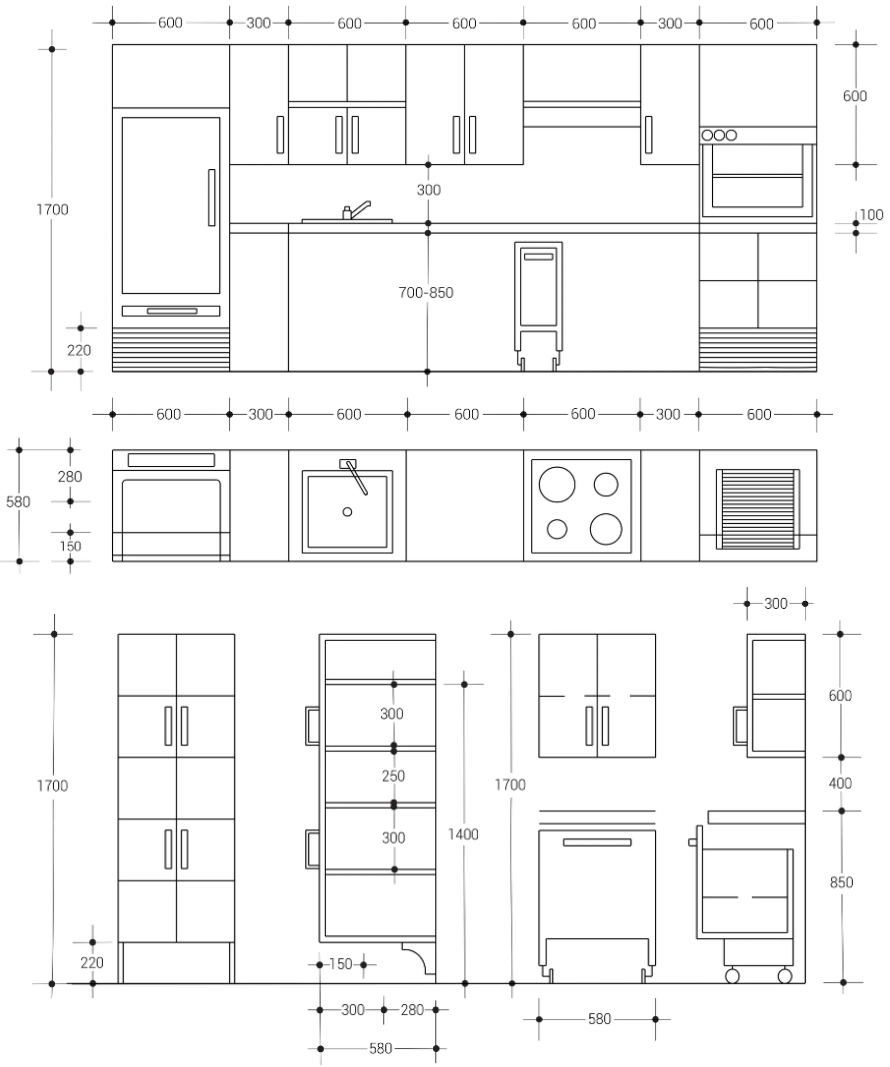

Рис. 1.10. Обладнання кухні [7].

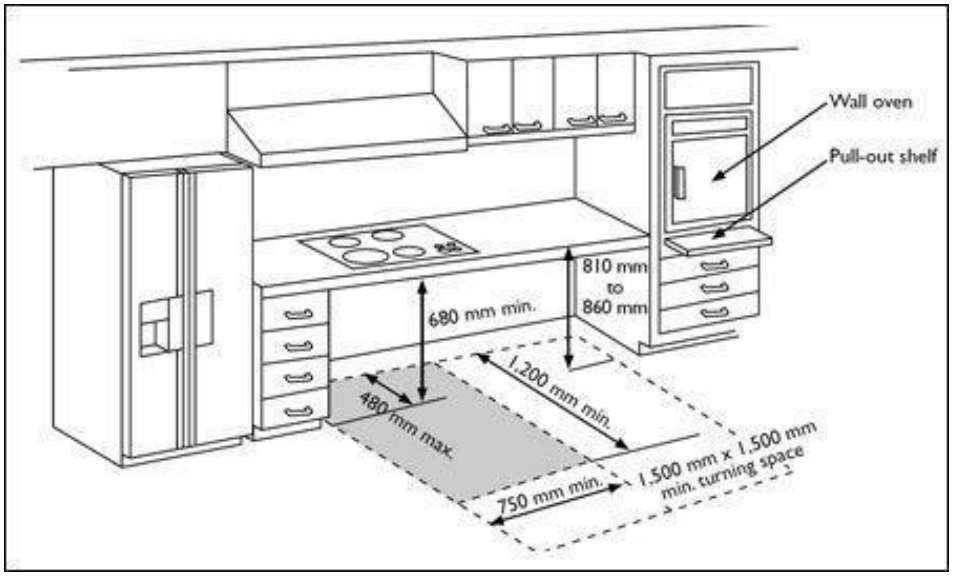

Рис. 1.11. Кухня з інтегрованим обладнанням у меблі [12].

Рис. 1.12. Кухня з інтегрованою електричною плитою у стільницю [17]

Спальна кімната є приміщенням для відпочинку, де важливим є ширина проходів. Отже, між ліжком та стіною (або виступаючим елементом) відстань повинна бути не менше 1200 мм. У місцях, де крісло повинно робити оберт, ширина повинна бути більшою, оскільки таке крісло робить оберт з діаметром 1500 мм. Тому це також важливо враховувати не лише у спальні, але й у гостьовій та санвузлі [7].

Зазвичай користувачі інвалідним візком переконані, що легше та безпечно пересісти на ліжко, диван чи крісло, якщо вони мають таку ж висоту, що й сидіння інвалідного візка [9; с.4].

Небажаними покриттями для підлоги є ковроліни та інші килими, які можуть викликати труднощі при користуванні візком, через те, що шини крісла занурюються в килим з товстою прокладкою, ускладнюючи штовхання та повертання крісла. А оксамитові килими з ворсом можуть навіть змусити візок рухатися у протилежному напрямку.

Фурнітура, вимикачі, штори, вішаки для рушників та інші системи повинні бути на висоті 900-1200 мм від рівня чистої підлоги і не нижче 300 мм над підлогою.

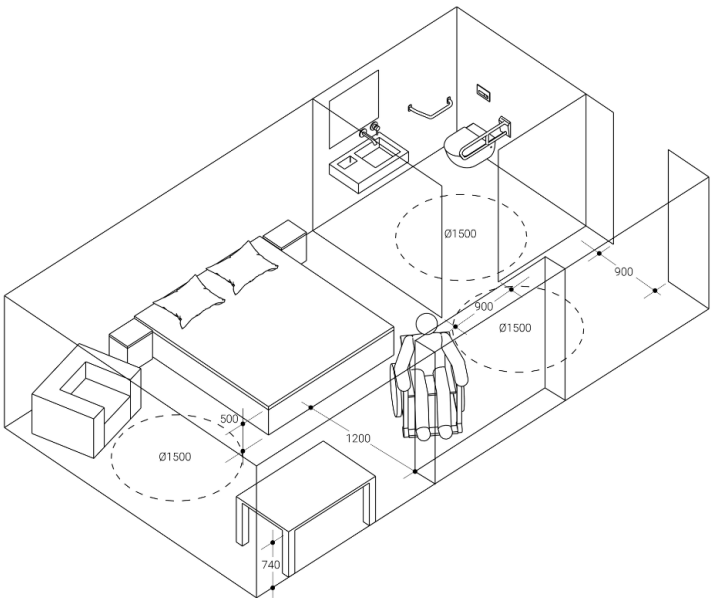

Рис. 1.13. Ергономічні параметри спальної кімнати [7].

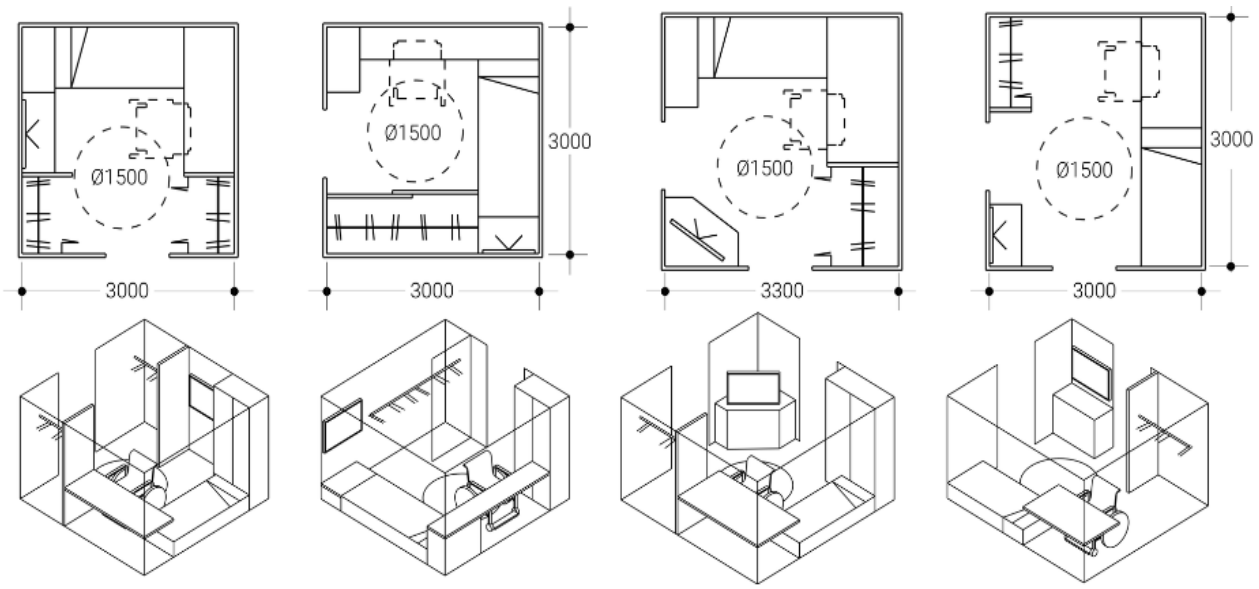

Рис. 1.14. Варіанти розміщення меблів гостьової та спальної кімнат [7].

Особливу увагу необхідно звернути при проєктуванні сантехнічного вузлу. Тут також враховується принцип обертання колісного крісла з діаметром 1500 мм.

Від бічної стіни до центру унітазу відстань 400 мм. Далі від центра унітазу до відкидних поручнів залишається 300 мм, а від поручня до іншої бічної стіни повинно бути мінімум 900-950 мм аби у це місце заїхало крісло.

Поручень призначений для підтримки людини, тому він повинен витримувати вагу мінімум 120 кг. Поручні можуть бути металеві або пластикові, різних розмірів та кольорів [15; с.3].

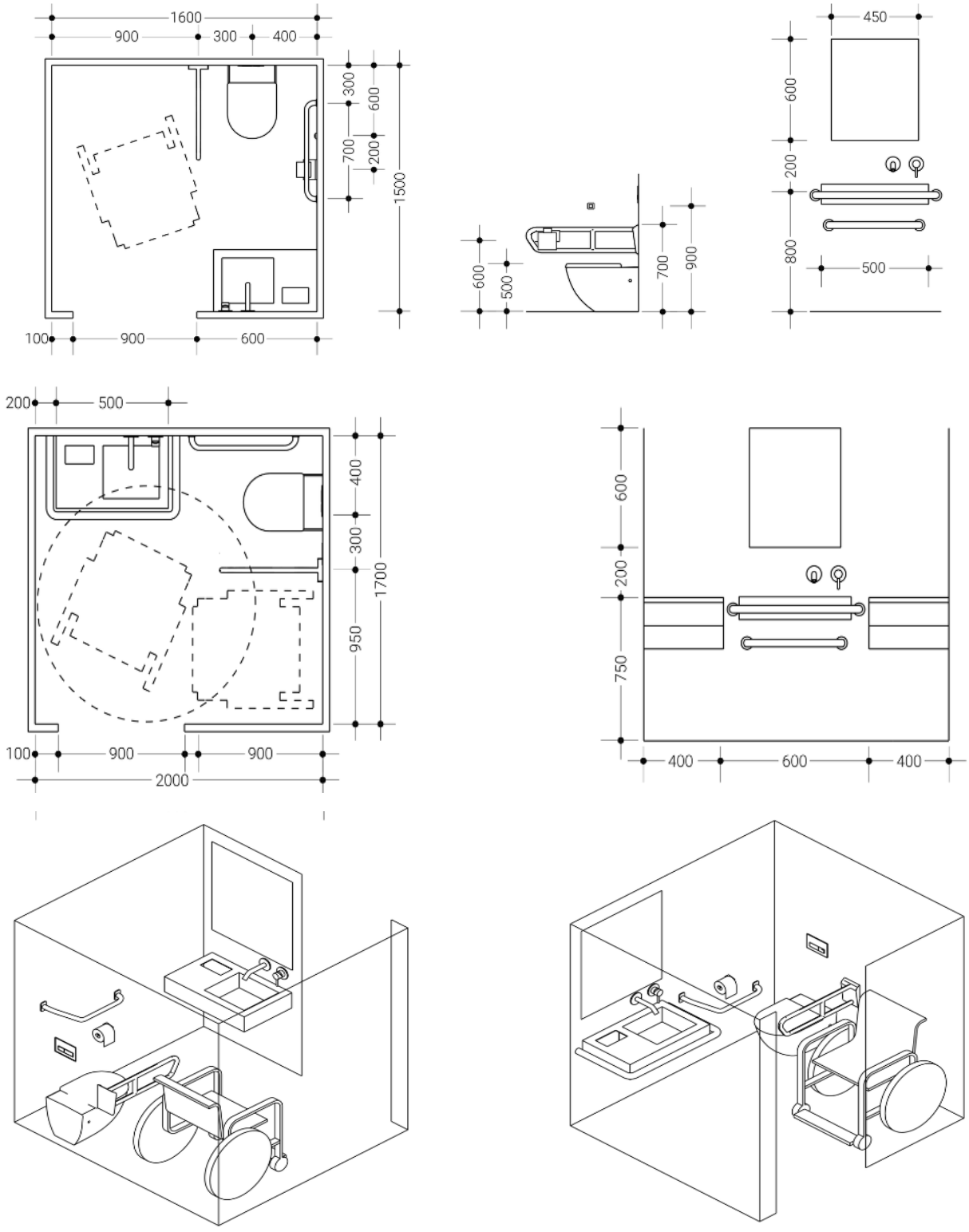

Рис. 1.15. Варіанти облаштування санвузлів [7].

Якщо у санвузлі є ванна, варто, щоб вона була закрита панелями. Навколо неї необхідно встановити декілька поручнів. Додатковими зручними елементами є різноманітні крісла та лавки.

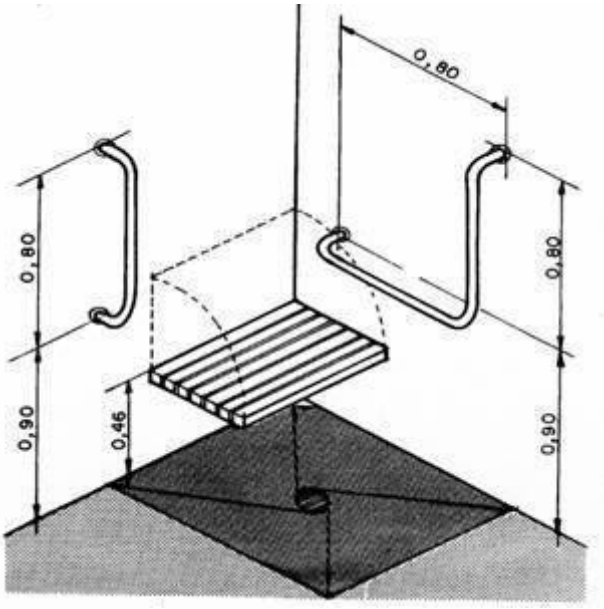

Рис. 1.16. Влаштування сидіння на поручнів у санвузлі [23]

Для легкого користування душовим гарнітуром стоячи або сидячи потрібно встановити насадку для ручного душу на стіні. Такий ручний душ повинен мати мінімум 1800 мм довжину шлангу та елементи керування в ручці.

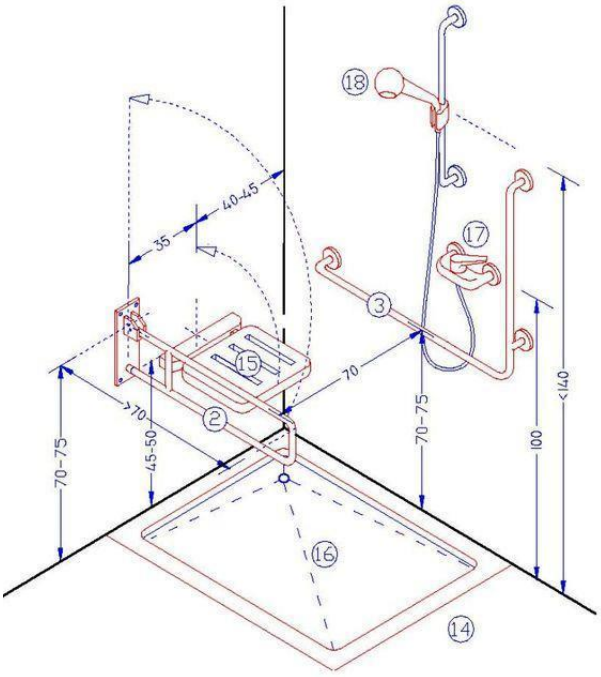

Рис. 1.17. Влаштування душового гарнітуру у санвузлі [6].

При проєктуванні полиць або шафи з полицями, потрібно врахувати, що висота нижньої полиці повинна бути мінімум 250 мм від підлоги (якщо немає цоколя). Така висота необхідна для того, щоб підніжка крісла колісного, на якій знаходяться ступні ніг, змогла заїхати під полицю. Та, як зазначалось вище, максимальна висота верхньої полиці повинна становити не більше 1220 мм, аби рука людини без проблем могла дотягнутись до неї.

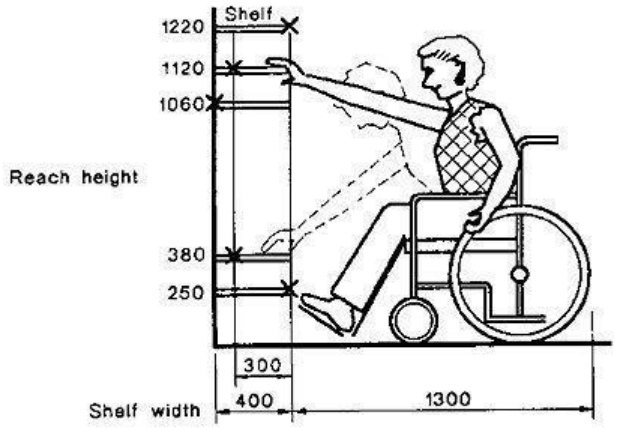

Рис. 1.18. Висоти досяжності до полиць [10].

У гардеробних шафах буде подібна ситуація з висотами полиць, а висота штанги для одягу відповідно буде нижчою за стандартну – 1400 мм. Хоча можна зробити такий рейл і на звичайній висоті, але тоді він повинен бути обладнаний механізмом, за допомогою якого можна опустити штангу та користуватись нею.

Рис. 1.19. Влаштування трансформуючої штанги у шафі [9].

У робочій зоні для людини у кріслі колісному також необхідно ергономічно розмістити меблі, щоб без проблем переміщатися цією зоною. До того ж, звичайний робочий стіл можна також вдосконалити, наприклад, відкритими полицями, які знаходитимуться під стільницею. Таке рішення буде дуже зручним у користуванні для людини з інвалідністю, оскільки є оптимальним по висоті та не займатиме багато місця. До речі, подібний стіл з інтегрованими полицями також використовується в аналозі, описаному вище («Loft MM» від C.T. Architects).

Рис. 1.20. Робочий стіл у проєкті «Loft MM» з інтегрованими полицями [24].

Рис. 1.21. Робочий стіл з інтегрованими полицями [19].

Передбачивши під час проєктування усі моменти, описані вище, можна створити ергономічний та оптимальний інтер’єр, яким людині з інвалідністю буде зручно користуватися.

Висновки до розділу 1

Починаючи з 20 століття, важливого значення набував універсальний дизайн для людей з інвалідністю. З поліпшення прав таких громадян та стандартів доступності, багато країн впроваджували законодавчі норми, у яких зазначалося щодо необхідності враховувати потреби людей з інвалідністю в архітектурі та дизайні. Це сприяло тому, що більшість людей стала усвідомлювати важливість розвитку інклюзивності та вдосконалення універсального дизайну.

Універсальний дизайн позитивно вплинув на проєктування навколишнього середовища для осіб з інвалідністю, завдяки чому воно стало більш інклюзивним. Також це призвело до появи різноманітних інфраструктурних рішень та продуктів й послуг, які враховують більшість вище зазначених потреб. Отже, відбувається більш ефективна взаємодія між людьми з різними фізичними можливостями.

Знання цих норм та принципів універсального й інклюзивного дизайну є важливими для дизайнера при проєктуванні житла для людини з інвалідністю. Під час розробки такого середовища дизайнер повинен враховувати різні потреби користувача та брати до уваги спеціальні норми та рекомендації, за допомогою яких можливо забезпечити доступність, безпеку та комфорт.

РОЗДІЛ 2. ЗАСОБИ І ПРИЙОМИ ФОРМУВАННЯ ІНТЕР'ЄРУ

2.1. Вихідні дані

Для цієї роботи було використано архітектурний проєкт приватного будинку «RS T4» архітектурного бюро Polotno Architects. Цей будинок було спроєктовано у котеджному містечку преміум-класу Рославичі, який знаходиться у Київській області (рис. 2.1).

Рис. 2.1.Ситуаційна схема [8].

Рис. 2.2. Генеральний план котеджного містечка Рославичі [5]

Об’єктом проєктування є одноповерховий будинок житлового призначення площею 189,40 м^2 (рис. 2.3), який додатково має терасу з невеликим басейном. У ньому налічуються такі приміщення: котельня, тамбур, хол, кухня/зал, 3 спальні, 3 санвузли та гардеробна (рис. 2.4).

Рис. 2.3. Перспективне зображення будинку [20]

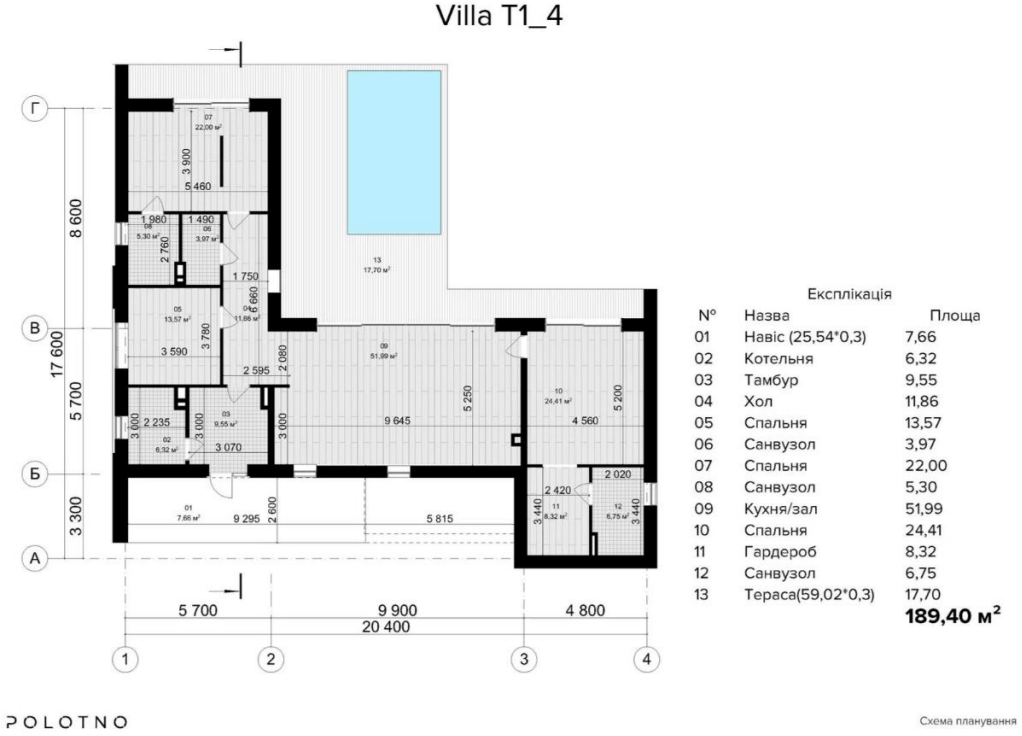

Рис. 2.4. Схема планування будинку з експлікацією [20].

Для додаткової інформації архітектори надали фасади та розрізи будинку для розуміння конструктивного рішення об’єкта проєктування (рис. 2.5 та Рис. 2.6).

Рис. 2.5. Фасади будинку 1-4, А-Г, 4-1, Г-А [20]

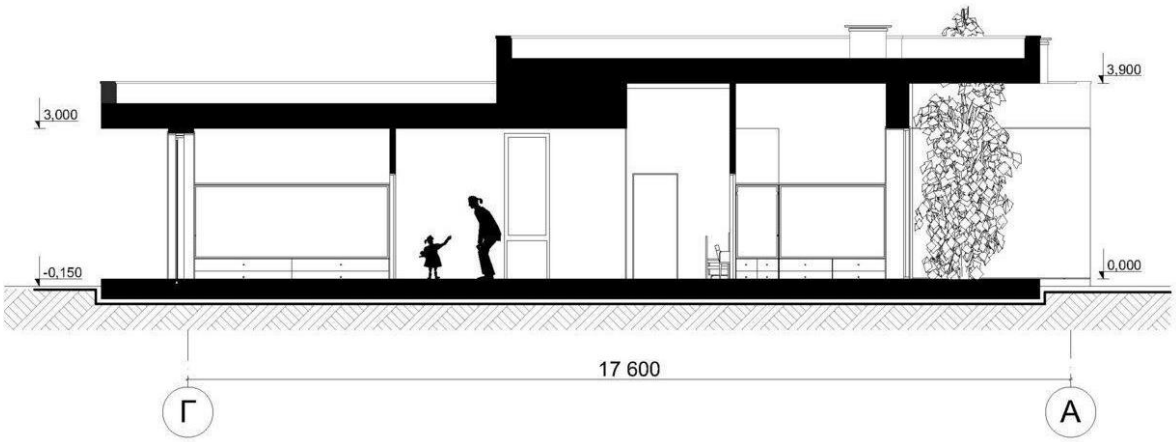

Рис. 2.6. Розріз Г-А будинку [20]

З даних креслень, які зазначені вище, видно, що будинок має плоску покрівлю, яка влаштована на різних рівнях. Тому деякі приміщення відрізняються між собою за висотою, тобто, більшість приміщень мають висоту стелі 3 м, а кухня-зала – 3,9 м. Додатково кухня-зала має димохід, тому у проєкті можливо передбачити влаштування каміну.

Також у житлових приміщеннях, а саме спальнях та кухні-залі, є панорамні вікна, через які можна потрапити на терасу (рис. 2.5).

2.2. Концепція інтер’єру

Для створення вдалої концепції будь-якого інтер’єру важливо проаналізувати загалом об’єкт проєктування, місцевість, в якій він знаходиться, а головне - для кого та для чого робиться цей простір.

Даний приватний житловий будинок розробляється для сім’ї з 3 осіб, а саме сім’я складається з чоловіка, жінки та дитини у підлітковому віці. Чоловік є людиною з інвалідністю, тому важливо в інтер’єрі передбачити та врахувати не лише дизайнерські візуальні рішення, але й зробити їх ергономічно зручними як для людини з інвалідністю, так і без інвалідності. Тобто, необхідно розробити універсальний дизайн з врахуванням усіх побажань майбутніх мешканців.

Зазвичай, люди, які хочуть відпочити від галасливого великого міста, обирають собі житло саме у таких спокійних заміських містечках, як дане котеджне містечко Рославичі. Тому у будинку, який тут знаходиться, буде раціонально передбачити спокійний дизайн інтер’єру, який налаштовуватиме людину на відпочинок.

Для досягнення цієї атмосфери вдалим рішенням буде використання природних матеріалів та кольорів. Серед природних матеріалів варто виокремити дерево, камінь, глину та натуральні тканини. Дерево є найбільш використовуваним матеріалом, який додає тепла і затишку в інтер’єр, і застосовується для оздоблення підлоги, стін, меблів та різноманітних декоративних елементів. Серед природних каменів популярними є мармур, граніт та сланець, які візуально створюють відчуття стабільності й надійності. Також камінь використовується для підлоги, стін та кухонних стільниць. Тому ці матеріали будуть застосовані в інтер’єрі цього будинку.

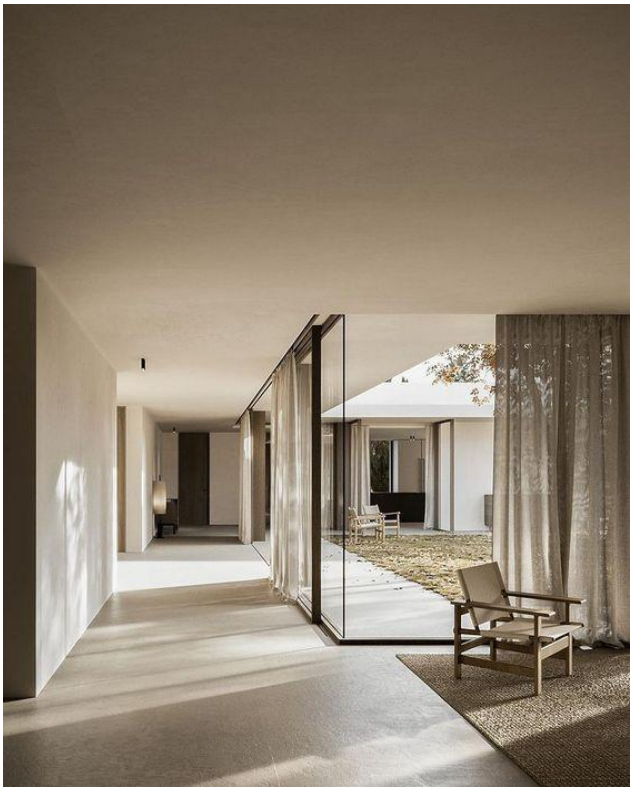

Рис. 2.7. Референс 1 [22]

Рис 2.8. Референс 2 [11]

Поверхні більшості стін у будинку оздоблюватимуться декоративним тинькуванням, яке імітує ефект мазаних стін глиною. На сьогодні значна кількість людей використовує цей матеріал, адже саме завдяки цьому ефекту створюється відповідна природна сільська атмосфера.

Кольорова гама повинна відповідати цим матеріалам та вдало поєднуватись з ними. Наприклад, для матеріалів, зазначених вище, варто використовувати відтінки зеленого, бежевого та коричневого кольорів. У цьому проєкті переважатимуть саме відтінки бежевого та коричневого кольорів.

2.3. Функціонально-технологічне і об’ємно-просторове рішення інтер’єру приміщення

Для створення комфортного та ефективного житлового простору необхідно раціонально спланувати зони, які у комплексі будуть добре функціонувати та взаємодіяти між собою. А для сучасних потреб для людини необхідно також

інтегрувати сучасні технології у ці зони.

Важливу роль у створенні функціонального зонування відіграє ергономіка, оскільки за допомогою неї досягається комфорт. Особливо необхідно звертати увагу на ергономічні рішення для людей з інвалідністю, які відрізняються від стандартних норм.

Основою функціональних зон є меблі, які необхідно розробити спираючись на сучасні потреби людини. Наприклад, на сьогодні популярними є модульні меблі, за допомогою яких можна легко та швидко трансформувати простір відповідно до тієї чи іншої потреби. А для більшої оптимізації зберігання часто меблі роблять вбудованими.

Від архітекторів проєкту даного приватного будинку було наданого його зонування відповідно до потреб сучасної людини. Наприклад, необхідно мати велику залу, в якій поєднуються кухня та вітальня, декілька спалень, а також технічне приміщення, в якому зосереджені важливі інженерні комунікації.

Проте у даній роботі при функціональному перепланування будинку було змінено функції декількох приміщень. Такими приміщеннями були колишні гостьові спальні, які наразі плануватимуться як робочий кабінет та дитяча кімната.

Під час розробки клаузури проєкту було розроблено 2 варіанти перепланувань з меблями.

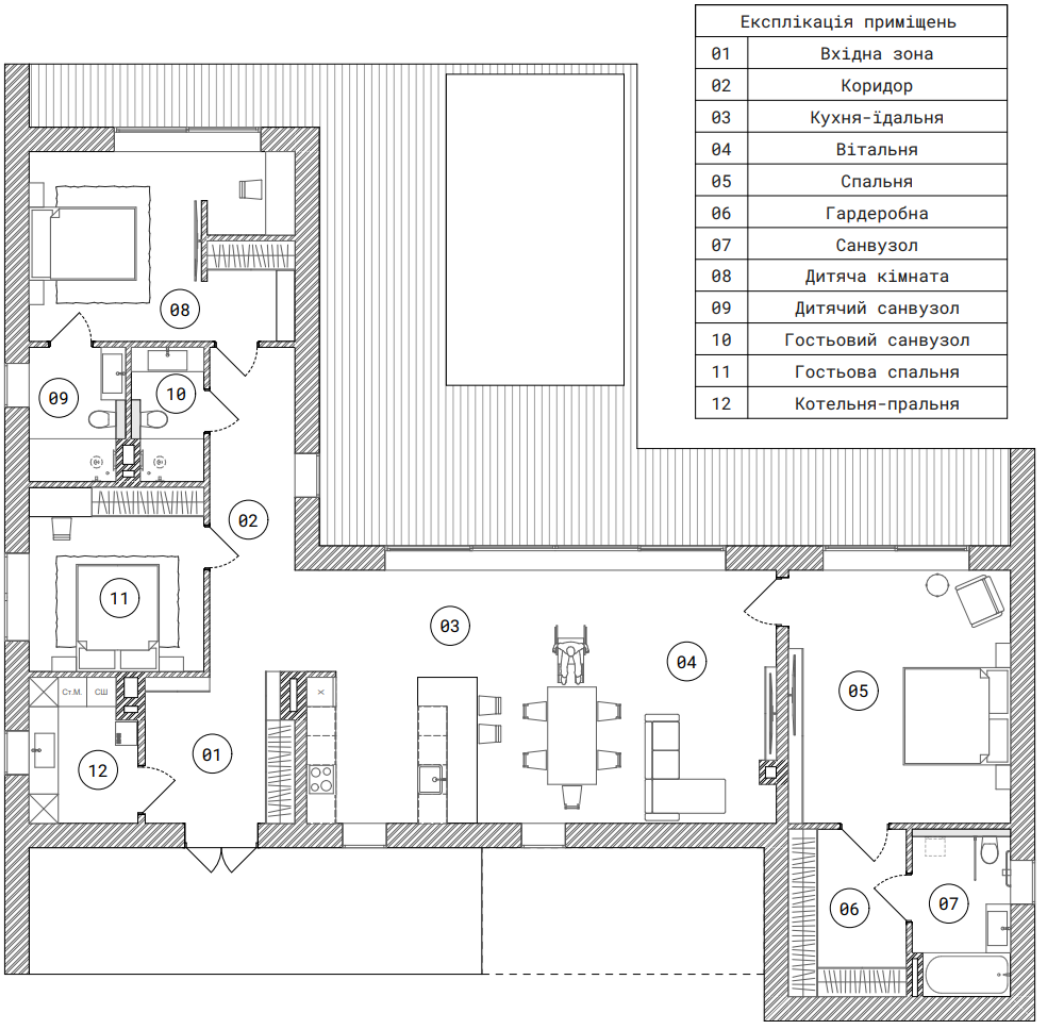

Рис. 2.9. Перший варіант планування приміщень

У першому варіанті планування житло було поділено на такі функціональні зони: першою зоною є вхідна, яка умебльована гардеробною шафою та консольними столиками. Вхідна зона межує з котельнею-пральнею та коридором. Котельня-пральня є більш технічним приміщенням, тому тут розміщенні котел, шафа з робочою поверхнею та мийкою, а також пральна й сушильна машини (рис. 2.7).

Через коридор можна потрапити у кухню-їдальню та вітальню, дитячу кімнату, гостьову спальню та гостьовий санвузол. Кухня-їдальня оснащена робочою кухонною поверхнею, островом з вбудованими холодильними камерами та обіднім столом на 5-х осіб. Меблі розміщенні відповідно до ергономічних норм

для особи у кріслі колісному. У вітальні розміщується диван та телевізор з невеликою тумбою.

Після вітальні розміщується спальня для батьків, де є ліжко, телевізор та тумба під телевізор. Хоч тут немає гардеробної шафи, проте поруч зі спальнею є гардеробна кімната, яка може вміщувати набагато більше речей, аніж одна шафа. А вже через гардеробну можна пройти до санвузлу, де розміщується раковина, унітаз та ванна.

Дитяча кімната розділяється перегородкою, з одного боку якої розміщена шафа біля вхідної зони, а з іншого – робоча зона для навчання. Також тут розташовується ліжко. І у цій дитячій також є окремий санвузол з раковиною, унітазом та душовою кабіною.

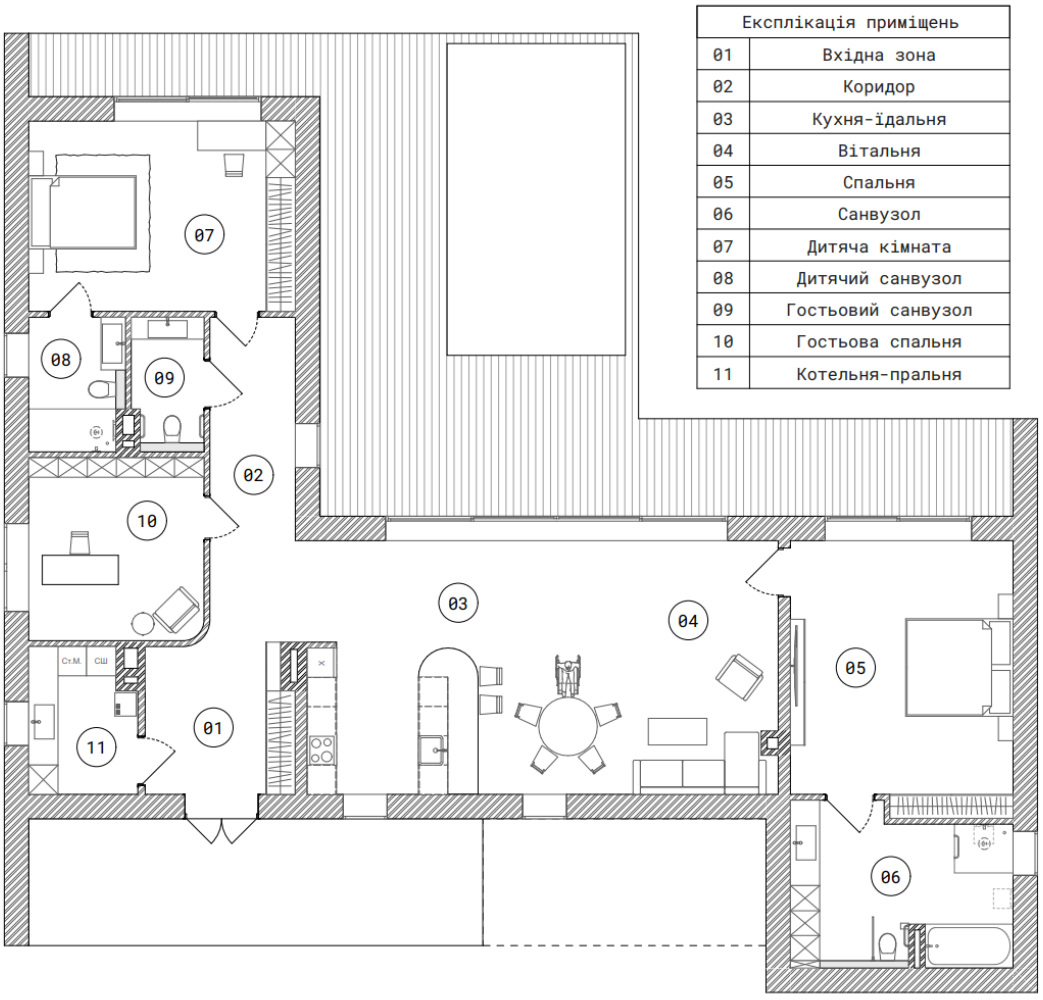

Рис. 2.10. Другий варіант планування приміщень

У другому варіанті планування майже усі зони залишаються на місці, проте тут прибирається гардеробна кімната, а замість гостьової спальні влаштовується робочий кабінет (рис. 2.8). Також демонтовані деякі перегородки, розширені дверні отвори та розставлені меблі відповідно до нормативних вимог щодо перебування у приміщеннях людини з інвалідністю у кріслі колісному.

Логістика розміщення зон відповідає потребам сім'ї, для якої розроблюється інтер'єр. Оскільки необхідно зауважити, що тут проживатиме людина з інвалідністю, не всі приміщення відповідали стандартним розмірам аби, наприклад, крісло колісне могло вільно пересуватись та крутитись. Тому для збільшення площі кімнат за рахунок інших, були демонтовані деякі перегородки у технічному приміщенні, санвузлах та одній спальні. Після цього були монтовані нові перегородки з ГКЛ , тим самим збільшуючи площу цих кімнат.

Після перепланування було проаналізовано за допомогою схеми руху людини на колісному кріслі чи буде достатньо місця у кожній зоні, аби людина комфортно себе почувала та вільно ними користувалась. А у процесі роботи було створено 2 варіанти планування з меблями та обладнанням, в результаті чого було обрано найбільш оптимальний варіант розміщення елементів.

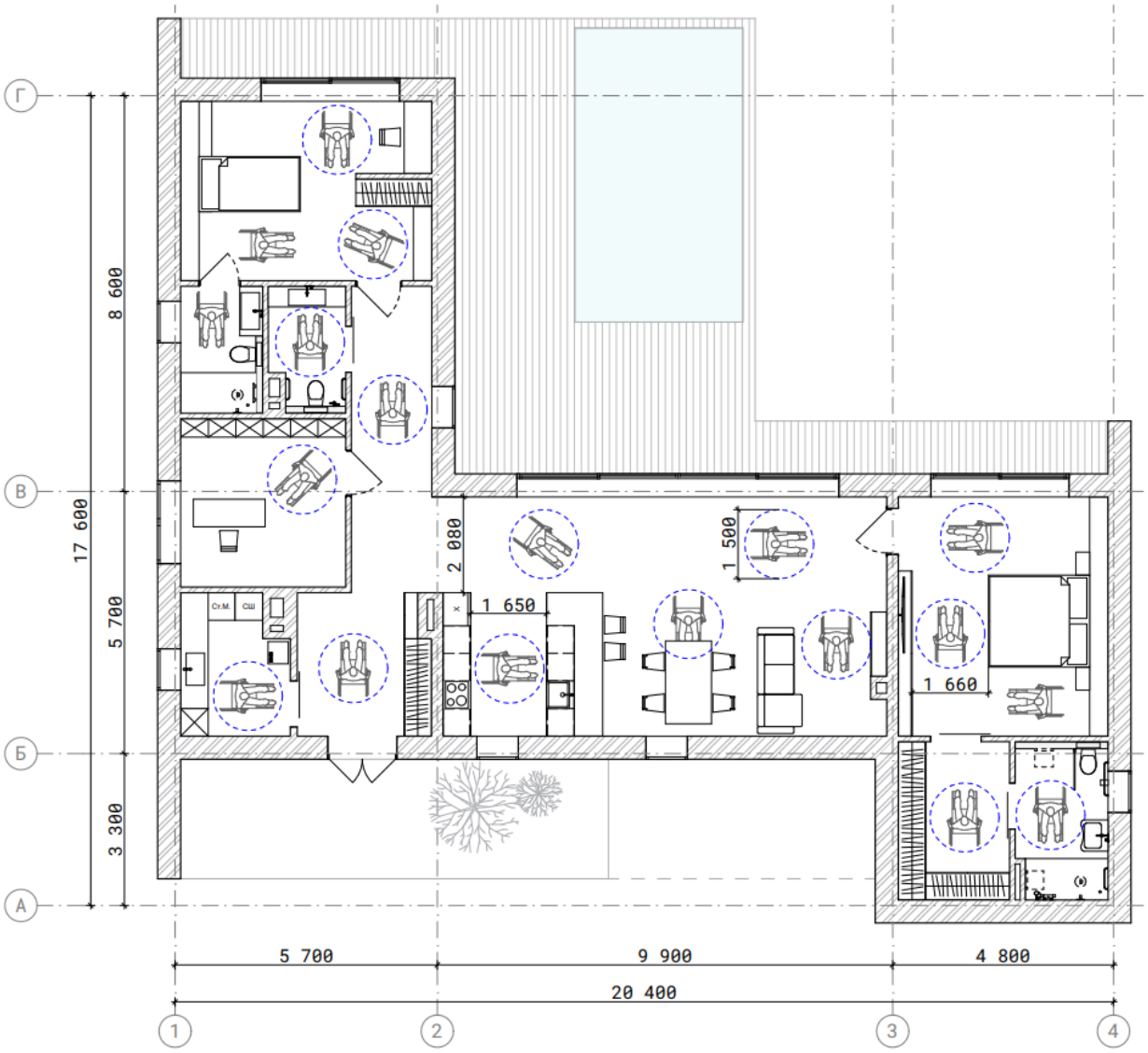

Рис. 2.11. Схема руху людини на кріслі колісному

Отже, зі схеми вище видно, що людина на кріслі колісному може з комфортом перебувати та переміщатися у будь-якій частині житла з можливістю повного оберту крісла (рис. 2.9).

2.4. Композиційне і просторове рішення інтер'єру приміщення

При плануванні кожного приміщення та кімнати необхідно провести зонування простору. Кухня-вітальня має декілька функціональних зон, а саме: кухня з робочою поверхнею для приготування їжі та кухонний острів, який також виконує функцію робочої поверхні та зберігання.

Впродовж розробки дипломного проєкту було зроблено декілька варіантів розміщення кухонного обладнання на самій кухні та острові й проаналізовано, з яким варіантом буде найбільш комфортно працювати та готувати.

У першому варіанті було трикутне розміщення основного обладнання, а саме холодильника, мийки та плити. Біля входу розміщувався холодильник, поруч з яким була робоча поверхня та електрична плита, а на острові розміщувалася мийка. Під час аналізу цього розміщення було встановлено, що така конфігурація може бути не дуже вдалою, при тому, що відстань між кухнею та островом становить 1650 мм, а холодильник та мийка розміщені занадто далеко один від одного. Тому було прийняте рішення перенести мийку на кухню ближче до холодильника.

У другому варіанті на кухні розміщується мийка та плита, між якими є робоча поверхня. А невисокий холодильник з морозильною камерою переноситься на острів. Але на острові залишається велика робоча поверхня, під якою є пустий простір, аби туди заїжджало колісне крісло.

Рис. 2.12. Чорнові візуалізації кухні-вітальні

Окрім зони приготування їжі, є зона проживання їжі з островом та обіднім столом. Поруч розміщується зона відпочинку, в якій є невеликий диван. Композиційно всі ці меблі у приміщенні розташовуються паралельно. При цій конфігурації розстановки зручно, що залишається широкий прохід біля

панорамного вікна, що є вдалим рішенням для людини, що користується кріслом колісним.

У стилістичному рішенні для балансування бежево-коричневого простору можна додати якість матеріали або декоративні елементи холодних відтінків. У цьому дизайн-проєкті використаний глибокий трав’янистий зелений колір, більш нейтральний відтінок травертину та нержавіюча сталь на деяких меблях. Таке поєднання здатне уникнути монотонності в інтер’єрі.

Рис. 2.13. Візуалізація кухні-їдальні

Рис. 2.14. Візуалізація кухні та вітальні

Також декоративними акцентними зеленими елементами в інтер’єрі є, наприклад, підвісні світильники над островом, картина біля зони приготування їжі та одна штора біля проходу, яка має градієнтне забарвлення від білого до зеленого кольору. У спальні зберігається подібний стилістичний прийом.

У приміщенні кухні та вітальні стеля оздоблена декоративними панелями з рейками, між якими вмонтована шина для трекового освітлення. Рейки візуально повторюють довгу форму приміщення та прикрашають стелю, оскільки вона є високою.

Рис. 2.15. Чорнова візуалізація спальні

Рис. 2.16. Візуалізація спальні

В інтер’єрах приміщень плавність елементів є додатковим декоративним елементом. У вітальні плавні заокруглені форми має камін з візерунковим

оздобленням та острів, який в основі має заокруглені частини. Отже, вони гармонійно поєднують зони кухні та вітальні. У спальні таким декоративним елементом є криволінійна рейкова перегородка, яка окрім візуального ефекту також відокремлює узголів’я ліжка від зовнішньої стіни.

Рис. 2.17. Чорнові візуалізації санвузлу

Рис. 2.18. Візуалізація санвузла

Рис. 2.19. Візуалізація та колаж кабінету

2.5. Меблі та обладнання

У проєкті використовуються як готові елементи меблів, обладнання й декору, так і меблеві конструкції на виготовлення, які мають певні рішення для зручного ергономічного та функціонального використання людиною з інвалідністю.

Кухня-вітальня є тип приміщенням, яке привертає увагу та одним з головних кімнат у будинку. Тому тут використовуються ті меблі та декор, які підкреслюють інтер'єр та можуть бути як домінантними, так і акцентними елементами.

У зоні приготування їжі використовуються різні секції за конструктивом та формою. Наприклад, окрім типових секцій для зберігання або для вбудованої техніки, необхідно використати такі елементи меблів, під якими залишається пустий простір. Це необхідно для того, аби колісне крісло мало можливість вільно заїжджати під стільницю, що у свою чергу дозволить людині з комфортом користуватись меблями. Саме у місцях плити та мийки потрібно залишити цей простір пустим.

Острів передбачається з робочою поверхнею та вбудованими холодильником та морозильною камерою. Відстань між кухнею та островом становить 1650 мм, адже тут людина на колісному кріслі повинна мати змогу вільно розвернутися на 360 градусів (а діаметр такого оберту становить 1500 мм). Над островом розміщуються 3 підвісні світильники.

Обідня зона налічує чорний стіл на 5-6 осіб, проте цей стіл є ширшим за стандартний для того, аби у торець столу відповідно могло заїхати колісне крісло. Також розміщенні 4 стільці чорного кольору які візуально доповнюють стіл.

У зоні відпочинку головним елементом є диван червоного кольору зі світлими швами, за допомогою яких диван ще більше поєднується з іншими світлими елементами та меблями в інтер'єрі. А навпроти дивану розміщується біокамін.

Спальня подружжя обладнання спальним ліжком світлого відтінку, телевізором та тумбою під телевізором. Оскільки ліжко узголів'ям розміщене до зовнішньої стіни, його необхідно посунути від цієї стіни мінімум на 400 мм (це правило стосується і дитячої кімнати). Проте така відстань є не маленькою, тому тут встановлена криволінійна рейкова конструкція з підсвіткою, яка водночас відгороджує ліжко від стіни і слугує декоративним елементом.

Також це ліжко обладнане електроприводом, за допомогою якого можна окремо регулювати різні положення для двох частин матрацу.

Відстані від бічних сторін ліжка до стін становить трохи більше за 1500 мм також з причини вільного обертання колісного крісла незалежно від того, якою стороною ліжка користується людина на колісному кріслі. Також прохід між ліжком та тумбою під телевізором є більшою за 1500 мм.

РОЗДІЛ 3. ДИЗАЙН-РОЗРОБКА ЕЛЕМЕНТУ ІНТЕР'ЄРУ

3.1. Аналоги

Для детальної розробки елементу меблів був обраний кухонний острів, що вміщує у собі вбудовані холодильник та морозильну камеру.

Перед початком виконання клаузури та ескізу острову було підібрано декілька аналогів, які надихнули на варіанти дизайну елементу меблів.

Рис. 3.1. Кухонний острів [18].

Першим аналогом був кухонний острів з робочою поверхнею (рис.3.1). Цей острів має заокруглені форми основи та циліндричну ніжку, оздоблену металевим листом. До стільниці зверху кріпиться декоративна частина з металевих прутів. Цю ідею було запозичено для розробки острову, аби зробити поличку для інвентарю, який може знадобитися під час приготування їжі.

Наступним аналогом розглянуто обідній стін з каменю (рис.3.2).

Рис. 3.2 Обідній стіл [16].

Цей стіл виконаний з травертину, який також буде використаний для стільниці та ніжки острову. Цікавим елементом є його основа, яка має криволінійні форми. Ця форма створює плавний ефект, який добре підійде для інтер’єру кухні та вітальні даного проєкту. Тому подібні заокруглення також будуть присутніми в основі кухонного острову для декорування фасадної частини.

Ще одним аналогом став стіл з кам’яною стільницею (рис.3.3).

Рис. 3.3. Стіл з каменю та металу [14].

Основна дизайнерська ідея цього столу полягає у різнорівневості розташування стільниць. Тобто, ніжка столу має виступаючі частини, а як підтримуючий елемент частини стільниці зроблені на різних рівнях по висоті, що також створює ефект сходинки. Такий принцип буде притаманний і для кухонного острову, щоб відокремити робочу поверхню від зони споживання їжі.

3.2. Функціонально-технічні особливості

На сьогодні кухонний острів є популярним та універсальним елементом кухні, завдяки якому підвищується ефективність процесу приготування їжі. Такий острів є додатковою робочою поверхнею, на якій можна не лише готувати, але й споживати їжу та зберігати кухонне обладнання та інше.

В острові зазвичай передбачаються певні секції, шафи, ящики та полиці, які використовуються для зберігання продуктів, посуду й кухонних інструментів. Часто у цьому елементі меблів роблять інтегроване побутове обладнання, наприклад, електричну плиту, мийку, посудомийку, холодильник, морозильну камеру тощо.

Щодо зони споживання їжі, то вона найчастіше передбачається як продовження стільниці і по суті є барною стійкою, під якою є місця для сидіння.

З технічних особливостей, то кухонний острів майже не відрізняється від звичайних кухонних меблів. Компонентами острову є стільниця та корпус, в якій передбачається зберігання.

Для стільниці потрібно обирати ті матеріали, які можуть витримати будь-які пошкодження та бути тепло- й вологостійкими. Наприклад, такими матеріалами можуть бути камінь, такий як кварц та граніт.

Для корпусу варто виготовити з якісного плитного матеріалу, наприклад, ДСП. а для фасадних дверцят часто обираються МДФ-плити, які можуть мати різноманітну обробку (фрезерування тощо).

Важливо в острові передбачити розетки, які монтуються в стільницю. Вони будуть призначенні здебільшого для кухонних електроприладів, в результаті чого спроститься робота на кухні. Вивід під розетки можна зробити під островом з підлоги.

Для цього проєкту проєктується кухонний острів, які має функції приготування їжі, її споживання та зберігання продуктів. В корпусі елементу передбачені 2 секції, в яких вбудовуватимуться невеликі холодильна та морозильна камери. Холодильна камера буде розташований ближче до входу, оскільки ним користуються частіше. Перевагою цього рішення є те, що це зекономить простір на кухні та буде легкий доступ до продуктів, оскільки їх можна швидко дістати під час приготування.

Окрім цього, під стільницею кріпитимуться невисокі шухляди, що дозволить людині на колісному кріслі заїхати під стільницю і водночас мати додаткові місця для зберігання.

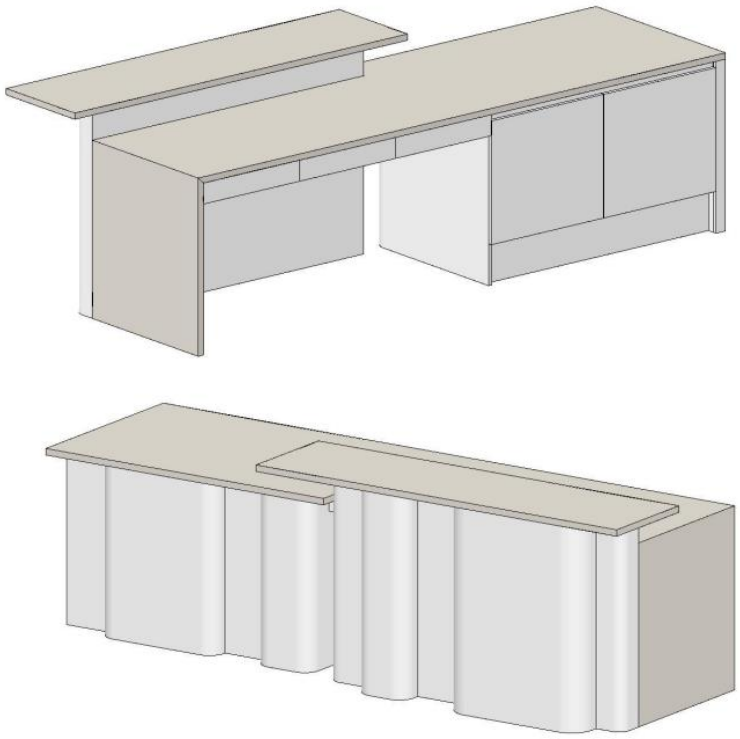

Рис. 3.4. Варіант розробки кухонного острову

Технічно острів особливий своєю компактністю, оскільки маленькі низькі вбудовані холодильні камери займають менше простору. Тому сама конструкція кухонного острову не матиме значного збільшення у розмірах.

Рис. 3.5. Візуалізація острову

Загалом спроєктований острів є функціональним та ергономічним елементом кухні, який підвищує комфорт та ефективність процесу приготування їжі.

ВИСНОВКИ

На сьогодні важливим внеском у цій роботі є популяризація універсального та інклюзивного дизайну, завдяки чому у дизайні та будь-якій іншій сфері підвищується обізнаність суспільства щодо потреб людей з інвалідністю та зростає рівень толерантності, що в результаті сприяє розвитку більш рівноправного та справедливого суспільства.

Розробка дизайну інтер'єру для людини з інвалідністю вимагає комплексного підходу до проєктування, у якому поєднуються ергономічні вимоги, функціональність та естетичні якості. До того ж, цей процес здатен стимулювати на створення нових рішень та розвиток інновацій в дизайні, які у подальшому можуть бути корисними усім користувачам.

Універсальний та інклюзивний дизайн має ряд основних принципів, серед яких головними є створення безпечного, доступного та комфортного середовища, в якому враховуються конкретні та індивідуальні потреби й можливості користувача. Дослідження та реалізація цих принципів позитивно впливає на різні аспекти в житті людини з інвалідністю. Наприклад, такий дизайн поліпшує соціальну інтеграцію особи з інвалідністю та допомагає їй бути більш самостійною. Тобто, така людина може жити повноцінним життям, як й інші, завдяки чому вона не відчуває соціальну ізоляцію від суспільства. З економічної точки зору також ефективно створити такий дизайн ще на початкових етапах будівництва або реконструкції житла, в результаті чого можливо знизити фінансові витрати на майбутні модифікації та поліпшення інтер’єру.

Проаналізувавши нормативну базу та літературні джерела, можна підсумувати, що доступність та мобільність - це те, до чого варто прагнути в інтер'єрі, щоб людина на кріслі колісному могла без перешкод користуватися приміщенням. Аби досягти цієї мети, потрібно забезпечити людині зручне пересування по всьому житлу. У даній роботі була створена схема руху особи на кріслі колісному, на якій показано та враховано необхідні розміри проходів та умеблювання у кожному приміщенні.

Окрім доступності, інтер'єр житла повинен бути ергономічним та безпечним. Зручність у користуванні можна досягти за допомогою проєктування відповідної висоти меблів, а розміщення обладнання та інших елементів необхідно адаптувати у зоні досяжності кінцівок людини на кріслі колісному. Безпечність можна досягти, використовуючи ті конструкції та матеріали, завдяки яким малоймовірне травмування. Наприклад, наявність в інтер'єрі меблів без зайвих гострих кутів або влаштування поручнів у ванній кімнаті та туалеті (санвузлі, де є й те, й інше).

У першому розділі було проаналізовано та досліджено теоретичні літературні джерела й аналоги схожих проєктів, у яких передбачені безбар’єрні рішення, які також можна використовувати та вдосконалювати у майбутніх проєктах. Найбільше нормативних вимог стосується тих приміщень, в яких людина перебуває найчастіше, а саме на кухні під час приготування їжі, житлових приміщеннях, у санвузлі та ванних кімнатах, які можуть мати різні функціональні зони. Тому особливо під час проєктування цих приміщень важливо враховувати якнайбільше потреб та побажань людини з інвалідністю.

У другому розділі збиралися вихідні дані об’єкту, які згодом були проаналізовані. Оскільки цей приватний будинок було спроєктовано архітектурною студією Polotno Architects, архітектори надали обмірний план будинку з розмірами, розрізами та фасадами, завдяки яким було можливо розробляти дизайн інтер’єру.

Відбувався процес створення дизайн-концепції, який відповідає заданій темі, об’єкту проєктування та місцевості, в якій він знаходиться. Під час розробки було створено декілька варіантів планувань та умеблювання інтер’єрів приміщень, в результаті чого було обрано найбільш оптимальний варіант, який у подальшій роботі покращувався та вдосконалювався.

Після обраного варіанту розташування меблів та обладнання необхідно було провести демонтаж та монтаж перегородок та інших конструкцій. Для розширення деяких зон переміщувалися стінові перегородки у декількох місцях і майже усі дверні отвори в них були розширені для комфортного проходження людини на

кріслі колісному. Отже, хоч на перший погляд це незначні рішення, проте у майбутньому завдяки ним людині зручно буде перебувати у будинку.

Також у цьому розділі були підібрані оздоблення підлоги, стін та стелі, а також меблі та освітлювальне обладнання. Для обрання остаточного варіанту дизайнерських рішень були виконані чорнові візуалізації приміщень у 3D-програмі 3DMax та створення колажів у графічному редакторі Adobe Photoshop.

У третьому розділі проводилася розробка одного елементу меблів, а саме кухонного острову. У роботі було обрано для детальної розробки саме острів, адже кухонні меблі є одними з основних меблів у житлі, за якими проводить багато часу. Отже, необхідно продумати їх до деталей для комфортної роботи. А такі меблі мають ергономічні особливості для людини з інвалідністю, які необхідно передбачити.

Для розробки були підібрані аналоги столів та кухонних островів, у яких були цікаві рішення, які могли б підкреслити загальну концепцію інтер'єру. Після цього розроблювались ескізи варіанту острову, який у подальшому детально проєктувався. Також розроблювалися конструктивні рішення острову, підбиралися матеріали для стільниці, корпусу, фасадів та інших деталей, промальовувались конструктивні вузли, за допомогою яких можна зрозуміти, як поєднуються між собою ті та інші елементу острову. Згодом створювались 3D-модель та візуалізації в інтер'єрі.

Завдання дослідження у даній роботі були виконані, а мету роботи, яка полягала у розробці оптимального естетичного дизайну інтер'єру житла, що відповідає потребам, зручності та безпеці людини з інвалідністю, було досягнуто.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Байда Л.Ю., Красюкова – Еннс О.В., Буров С Ю., Азін В.О., Грибальський Я.В., Найда Ю.М. Інвалідність та суспільство: навчально-методичний посібник. К., 2012. 216 с.
2. ДБН В.2.2-40:2018 Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення. Із Зміною № 1. [На заміну ДБН В.2.2-17:2006]. Вид. офіц. Київ: ДП «Укрархбудінформ», 2018. 64 с.
3. Л.М.Бармашина, І.Гавриленко. Проблема доступності середовища життєдіяльності та типологія перспективного розселення інвалідів // Тези доповідей II Міжнар. наук.-практ. конгресу "Архітектура. Будівництво. Дизайн", 15-18 березня 2016 р., Київ, Україна. С.127-128. URL: https://er.nau.edu.ua/handle/NAU/18593.
4. Методичні рекомендації з дисципліни «Особливості проєктування інклюзивного предметно-просторового середовища» для студентів 1 курсу другого рівня вищої освіти /магістр/ за напрямом підготовки 022 «Дизайн» освітньо-професійної програми «Дизайн архітектурно-ландшафтного середовища», Х.: ХДАДМ, 2022. 50 с. URL: https://ksada.org/pdf1/Metodyhni-rekomendatsyy_osoblyvosti proektuv.inkluzivnogo-PPS_2022-2023).
5. КМ Рославичі. New Polotno Котеджі. URL: https://architects.polotno.pro/roslavichi.
6. Обладнання санвузла для людини з інвалідністю. URL: https://www.pinterest.com/pin/688276755577218035/.
7. Поради щодо створення доступного середовища для маломобільних груп населення. URL: https://mmg.sidaa.org/team/ (дата звернення: 13.06.2024).
8. Рославичі - котеджне містечко під Києвом. URL: https://roslavychi.ua/.
9. Accessible closet. URL: https://www.pinterest.com/pin/688276755580507346/.
10. Accessible toilets. URL: https://www.pinterest.com/pin/688276755577428607/.
11. Beige interior design. URL: https://www.pinterest.com/pin/25614291623989555/
12. California mobile home kitchen electrical requirements. URL:

https://www.pinterest.com/pin/688276755577218099/.

13. Claywood by Ayre Chamberlain Gaunt is a wheelchair-friendly house in disguise. URL: https://www.dezeen.com/2021/12/30/claywood-wheelchair-house-ayre-chamberlain-gaunt/.
14. Design of table. URL: https://www.pinterest.com/pin/688276755580892446/.
15. Home Adaptations for Disabled Persons. Colorado State University / Fact Sheet No. 9.529 – 5 c. URL: https://extension.colostate.edu/topic-areas/family-home-%20consumer/home-adaptations-for-the-disabled-9-529/.
16. Interior design of living room. URL: https://www.pinterest.com/pin/688276755580641363/.
17. Kbsa: Accessible kitchen. URL: https://www.kbsa.org.uk/inspiration/kitchen/accessible-kitchens/.
18. Kitchen furniture. URL: https://www.pinterest.com/pin/688276755580641331/.
19. Pottery Barn Introduces Stylish, Accessible Furniture Line. URL: https://www.pinterest.com/pin/688276755577218161/.
20. RS T4. new Polotno Котеджі. URL: https://architects.polotno.pro/rst4.
21. S_estudio designs Casa Genaro in Córdoba to be wheelchair accessible. URL: https://www.dezeen.com/2022/01/27/sestudio-casa-genaro-cordoba-wheelchair-accessible/.
22. SNAKE RANCH - lustingupon. URL: https://www.pinterest.com/pin/688276755577406469/.
23. Suspended seat in the shower. URL: https://www.pinterest.com/pin/688276755580890223/.
24. Valenzuela K. Loft MM / C.T. Architects. ArchDaily. URL: https://www.archdaily.com/457319/loft-mm-c-t-architects?ad_source=search&ad_medium=projects_tab/.

Anti-Plagiarism v-15.257

Максимальне співпадіння з одним документом 3,0%

Словники перевірки: en_US, ru_RU, ua_UA. **Помилок в документах: 9%**

ID: 128940 Назва: Дизайн інтер'єрів та умеблювання житла для людини з інвалідністю Додано в БД: 2024-06-07 Автора: Сіракова Діана Володимирівна Керівники: Бець С.М. Консультанти: Опоненти:	Документ		Сумарний збіг по Базі Даних	
	Символи	Лексеми	Символи	Лексеми
	47767	416	2038 (4%)	28 (7%)

Джерело плагіату

ID	Опис	Наявність плагіату в документі	
		Символи	Лексеми